

Antonín Gindely

1829 - 1892

Ze života

Antonín (*Anton*) Gindely 1829 - 1892

- narozen v Praze v rodině Němce a Česky
- psal česky i německy (nejvýznamnější díla vydávána v němčině)
- studoval Filozofickou a posléze Právnickou fakultu Univerzity Karlovy
- byl pedagogem dějepisu, německého jazyka, matematiky a zeměpisu na české reálné škole v Praze
- od roku 1862 je zemským archivářem Zemského archivu Českého (na Návrh Františka Palackého)
- byl řádným členem Královské české společnosti nauk (1864), Vídeňské akademie (1861)

Důležité momenty díla

- téměř výhradně se zabýval českou reformací a českým povstáním z roku 1618
- obohatil poznání českých dějin o Evropský kontext
- obohatil tehdejší poznání o době reformace o informace z velkého množství zahraničních archivů (heuristická základna):

Žitava, **Ochranov**, Žhořelec, Vratislav, **Lešno**,
Poznaň, Královec, Elbing, Marienburg, Gdaňsk, Berlín,
Hamburk, Kodaň, Amsterdam, Utrecht, Rotterdam, Antverpy,
Brusel, Paříž a **Mnichov**, Drážďany, **Simancas**,
Haag, Brenburg, Innsbruck, Košice, Debrecín, Budapešť

Česká reformace a období vlády Rudolfa II.

Stěžejní dílo: **Rudolf II. a jeho doba** (Rudolf und seine Zeit)

- dobu vlády Rudolfa II. bere jakožto směrodatnou k pochopení vývoje v Českých zemích po roce 1618
- při práci na této knize se dostává k nejpodstatnějším materiálům o období Stavovského povstání.

Dějiny jednoty bratrské

- Böhmen und Mähren im Zeitalter der Reformation
- Geschichte der böhmischen Brüder (2 svazky)
- zároveň připraven také soubor pramenů k tomuto období

Dějiny Českého povstání léta 1618

Geschichte des dreissigjährigen Krieges - Praha 1872-1878

- trojdílný cyklus popisující tzv. "Česko- falckou válku"
- od počátků stavovského povstání po jaro roku 1621
- mělo být součástí dějin Třicetileté války (nakonec dotaženo do konce dvacátých let
- čerpáno z archivních sbírek Vídeňského archivu, Místodržitelského archivu v Praze, Roudnického archivu, Německých archivů (Mnichovský státní archiv, Saský státní archiv), Archivy v Paříži, Bruselu, aj.
- součástí třetího svazku jsou přepisy korespondence dokládající stav českých zemí v průběhu let 1618 - 1620 (zejména pak úpadek českého povstání v Praze)

Pedagogická tvorba

Dějepis všeobecný pro školy střední

- jedná se o třetí díl tehdejších učebnic dějepisu se zaměřením na Novověk
- dělení novověku v době A. Gindelyho
 1. Od objevení Ameriky (1492) do konce Třicetileté války (1648)
 2. Od konce Třicetileté války do vypuknutí francouzské revoluce (1789)
 3. Od roku 1789 do našich časů
- Výrazná snaha o aktualizaci (učebnice jsou vždy dovedeny téměř do aktuálních událostí)
- díky výbornému porozumění vývoji v evroském kontextu dochází k překladům do italštiny, polštiny...

Přínos a kritika A. Gindelyho

- v době svého působení v Zemském archivu byl obzvláště Mladočechy osočován s přílišného Austroslavismu
- bylo mu vytýkáno jednostranné vybírání archiválií pro Zemský archiv
- nepokračování v Dějinách Františka Palackého
- oproti tomu můžeme vyzdvihnout jeho práce k tématu české reformace a třicetileté války (obzvláště díky obrovskému heuristickému bohatství)
- součástí archivu se za jeho vedení staly pozemkové katastry, korunní archiv, část zemského archivu, přepisy několika set archiválií z různých částí Evropy (nejvíce z období českého povstání a Falcké války)

Použité zdroje

- Gindely, A. - Erben, J. - Dějepis Všeobecný pro nižší střední školy České, Praha 1883
- Gindely, A. - Kosina, J. - Dějepis Všeobecný pro nižší střední školy České, Praha 1904
- Gindely, A., Dějiny českého povstání léta 1618, Praha 1878
- Kutnar, F., Přehledné dějiny českého a slovenského dějepisectví II, Praha 1978

Nepublikované:

Soukromé internetové stránky archiváře Jindřicha Marka

<http://www.jindrich.wz.cz/pvh/>

Prezentaci zveřejním na <http://digrizak.wordpress.com>